

S P O N A 11 i 12

Ponovno izlaženje časopisa S p o n a u Novom Sadu, nakon pauze od 5 godina, smatramo da je potrebno posebno naglasiti u prvom redu radi toga što se radi o isključivo m u z e o l o š k o m č a s o p i s u.

U Biltenu Informatica museologica br.7-IV.1973. str.34 donijeli smo prikaz pod naslovom SPONA 1-10 u kojem smo istaknuli naročito značajne priloge među kojima je Mreža muzeja Vojvodine naglašena kao posebno vrijedan prilog cijeloj muzejskoj službi u Jugoslaviji i niz priloga koji obrađuju konzervaciju muzejske građe. Naglasili smo: "Ovaj časopis može služiti kao priručnik za rad i problematiku muzeja i u tome je njegoa vrijednost".

Časopis je izlazio isključivo kao glasilo Muzejskog društva Vojvodine. Novi broj nastavio je tradiciju izdavača. Redakciju časopisa vrši Vojvođanski muzej koji kao centralna muzejska ustanova Vojvodine daje institucionalnu bazu i time garanciju za kontinuirani rad vrši matičnu službu za sve muzeje a time ima uvid u rad svih ustanova i objedinjuje rad Društva muzejskih radnika i Zajednice muzeja Vojvodine koji su zajedničkim priložima omogućili izdanje ovog broja i osigurali izdavanje najavljenih brojeva.

Od niza naših stručnih muzeoloških časopisa koji su započeli, dali vrijednih priloga i odumrli, ostali smo na malom broju skromno opremljenih časopisa. V i j e s t i Muzejskog društva Hrvatske, naš najstariji časopis izgubio je muzeološku koncepciju i članci toga sadržaja pojavljuju se sporadično. Ostali smo na časopisima I n f o r m a t i c a m u s e o l o g i c a i M u z e o l o g i j a u izdanju MDC-a u Zagrebu i G l a s n i k s l a v o ņ s k i h m u z e j a u izdanju Gradskog muzeja u Vukovaru. Sva tri časopisa izlaze u skromnoj tehničkoj opremi, u vlastitoj nakladi i štampi umnažanjem. Stoga je vrijedno istaknuti izlaženje časopisa SPONA koji je izdan u klasičnoj opremi i štampi. Uz informativne priloge donosi i reprodukcije kao vizuelne informacije uz sadržaj priloga u tekstu.

Novi broj S p o n e posvećen je j u b i l e j i m a v o j v o đ a n s k i h m u z e j a. Pedeset godina Narodnog muzeja u Pančevu prikazano je sa nekoliko autoriziranih priloga u kojima je, uz prikaz rada muzeja u tom periodu, dan i prikaz svake pojedine zbirke odnosno odjela muzeja.

Slijedeći prilozi su: 90-godišnjica Narodnog muzeja u Vršcu - Dvadeset godina Somborskog muzeja - Jubilej Gradskog muzeja u Subotici - Dvadeset godina muzeja u Bečeju - Muzej socijalističke revolucije Vojvodine u Novom Sadu - Senčanski muzej - Stalna postavka izložbe "Iz prošlosti Novog Sada" u Muzeju grada Novog Sada - Galerija "Lazar Lazarević" u Sremskoj Mitrovici.

Dan je prikaz tematskih izložaba u muzejima, kongresi, simpoziji i stručne ekskurzije.

In memoriam kolegama Pavla Velenrajter, Branko Vasilić, Pavle Jeftić, Robert Paulović.

Posebno je vrijedno naglasiti u sadržaju ovog broja prilog M. V r a n i ć - Stanje, položaj i aktuelni problemi u muzejskim delatnostima Vojvodine. U uvodu dan je prikaz i rezultati rada i suradnje Društva muzejskih radnika i Zajednice muzeja Vojvodine, pregled rada stručnih sekcija, suradnja sa zainteresiranim muzejima, ustanovama i organizacijama, sudjelovanje u akcijama.

U posebnim poglavljima ovog priloga obrađeni su - odnos i briga muzeja prema uništavanju, nestajanju i oštećenju muzejskog materijala - Uslovi za korištenje muzejskog materijala - Javno prikazivanje na stalnim i povremenim izložbama 1973.g. - Rezultati u istraživanju i kompletiranju muzejskog materijala u 1973. - Rezultati i konkretni doprinosi pojedinaca i ustanova koji se bave istraživačkim radom u muzeologiji - Izdanja muzeja i radovi pojedinaca 1973. - Delatnosti u popularisanju kulturnog nasleđa u muzejsko pedagoški rad.

Statistički podatak koji ne traži komentare: - u toku 1973. na 92 muzejske izložbe u Vojvodini bilo je 460.798 posjetilaca. Zavod za zaštitu prirode u Novom Sadu na četiri izložbe imao je 77.224 posjetilaca.

U autoriziranim priložima dani su prikazi rada s t r u č n i h s e k c i j a - Sekcija etnologa - Historijska sekcija - Prirodnjačka sekcija - Sekcija preparatora - Zakon o muzejima i muzejskim delatnostima Vojvodine.

Ponavljamo upozorenje u Biltenu 7: Prema informacijama izdavača mogućnost nabave ranijih brojeva je ograničena. Preporučamo muzejima da nabave preostale brojeve, eventualno zamjenom. U ograničenim mogućnostima nabave stručne muzeološke literature prilozima u ovom časopisu su tim vrijedniji i potrebniji. Adresa: Vojvođanski muzej, 21000 Novi Sad, Dunavska bb.

- - - - -

Neposredno nakon izlaska 11. broja časopisa SPONA izašao je i 12. broj koji po svom sadržaju daje svim našim muzejima i muzejskim radnicima povod za razmišljanja o stalno aktuelnoj temi - M u z e j s k i m d e p a n d a n s a m a .

Sadržaj ovog broja donosi priloge koji su rezultat savjetovanja i radnih dogovora koja su održana u toku ove godine u Subotici, Ruskom Krsturu, Uzdinu, Novom Sadu. Tema savjetovanja i dogovora bila je "Status, materijalni, kadrovski i drugi uslovi razvoja galerija i muzejskih zbirki narodnosti u Vojvodini" -

Uvodni prilog sekretara Kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine Laslo Varga daje smjernice savjetovanja u Subotici koje treba da bude razmjena mišljenja i rasprava o cjelokupnoj muzeološkoj obradi ove tematike. Na ovaj uvod nastavlja se prilog Ljubomira Reljića, pod naslovom "Konceptija rada Narodnog muzeja u Pančevu na proučavanju i prezentaciji etnoloških karakteristika narodnosti". Rad ovog muzeja na organizaciji depandansa u nizu lokaliteta na području svoga djelovanja već je od ranije poznat i služi kao primjer. Galerija naivnih slikara i etnografska zbirka u Kovačici, Galerija u Uzdinu, zbirka u Banatskom Novom Selu, etnografske zbirke u Vojlovici, privatne zbirke kolekcionara - sakupljene su uz stručnu pomoć muzeja sa zadatkom da dadu određenu muzeološku tematsku i sadržajnu cjelinu. -

U daljnjim autoriziranim priložima dan je iscrpniji prikaz pojedinih zbirki - Galerije i etnograf. zbirka u Uzdinu (Mirjana Maluckov) - Narodni muzej u Bačkom Petrovcu i druge etnografske zbirke Slovaka u Vojvodini (Mila Bosić) - Etnografska zbirka u Ruskom Krsturu (Ljubomir Međeši) - Galerija likovnog stvaralaštva Mađara u Vojvodini (Bela Duranci).

Na ove napise koji su bili referati na savjetovanju u Subotici vezano je daljnjih deset autoriziranih priloga vrlo plodne i sadržajne diskusije - i popis učesnika savjetovanja i ustanova.

U nastavku dani su izvještaji o radnim dogovorima i konkretnim akcijama u Ruskom Krsturu, Uzdinu, Bačkom Petrovcu i Banatskom Novom Mestu.

Rezimirajući sadržaj ovog broja Spone, koji je u cjelini posvećen problemu muzejskih depandansa, dolazi naročito do izražaja planska aktivnost Vojvođanskog muzeja u Novom Sadu, Muzeja u Pančevu i Subotici - na osnivanju muzejskih depandansi. Vjerujemo da će ovaj broj Spone biti primljen i u drugim republikama i regijama, naročito u pokrajinskim muzejima, muzejima uži regija - kao p o t i c a j n a a n a l o g n e a k c i j e.

Na prigovor o "m u z e o m a n i j i" odgovara sekretar za kulturu Vojvodine Laslo Varga... " ja sam upravo za takovu, možda još veću muzeomaniju .. držim da je izvanredno pozitivno ono što je pokrenuto u Vojvodini.."

Kolega Reljić iz bogatog iskustva svog Muzeja ističe.... "Depandansa ili istureno odelenje Muzeja je najpogodnija forma suradnje i zahtjeva daleko manje sredstava no što je slučaj sa organizacijom samostalne zbirke, koja zahtjeva veća ulaganja i stručne kadrove za vođenje i zaštitu spomeničke vrednosti....."

Upozoravamo kolege i muzeje na ovaj časopis koji po svojim napisima i priložima koristi svakom našem muzeju.

A.B.

Josip M i l i č e v i ć, Poreč i okolica

U izdanju "Turistkomerca", u okviru biblioteke "Male turističke monografije" izašla je monografija Poreča i okolice na nekoliko jezika namjenjena u prvom redu turističkoj publici. U nizu sličnih monografija vrijedno je istaknuti ovu monografiju Poreča radi njezinog sadržaja.

Obrađena je etnografija ove regije, povijest Poreča, iscrpno su obrađeni spomenici kulture, muzej sa njegovim sadržajem i svi značajniji spomenici ove regije. - Monografija je opremljena lijepim brojem snimaka spomenika-arhitekture, mozaika, muzejski enterijeri - u uspjelim reprodukcijama u koloru.

Autor monografije je kolega prof Josip Miličević, direktor Etnografskog muzeja Istre u Pazinu a ranije kustos muzeja u Poreču.

A.B.